

Силабус курсу Екологія

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
Спеціальність: 242 Туризм
Освітньо-наукова програма «Туризм»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, I семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: -
Консультації: -

Мова викладання: українська, англійська

Керівник курсу

к. геог.н., доц. Царик Петро Любомирович

Контактна інформація pitertsaryk@gmail.com 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Мета: ознайомлення з основними законами екології, основними екологічними проблемами що існують на сучасному етапі та такими компетентностями.

Повинен уміти: аналізувати, відтворювати, застосовувати на практиці концептуальні положення Визначення, об'єкт, предмет і завдання екології. Закони екології. Екосистема як об'єкт екологічних досліджень. Методи екологічних досліджень. Структура екології та її роль в сучасному розвитку суспільства. Поняття середовища існування. Уявлення про ноосферу. Екологічні проблеми атмосфери: забруднення атмосфери, парниковий ефект, смоги, руйнування озонового шару атмосфери, кислотні дощі, ядерна ніч та ядерна зима, методи боротьби із забрудненням атмосфери. Екологічні проблеми гідросфери: основні властивості гідросфери, забруднення поверхневих та підземних вод, споживання прісної води. Екологічні проблеми літосфери: забруднення та руйнація надр та ґрунтів. Екологічні проблеми біосфери: винищення рослинного і тваринного світу методи їх охорони. Основні техногенні забруднювачі й методи їх контролю. Контроль шумових, вібраційних та електромагнітних забруднень. Екологічний моніторинг. Екологічні проблеми енергетики. Традиційні та альтернативні види електроенергетики. Екологічні проблеми промисловості. Проблема утилізації відходів. Екологічні проблеми сільського господарства. Екологічні проблеми транспорту. Військова діяльність. Наукова діяльність. Правила й закони соціоекології. Екологічна освіта і виховання. Економіка природокористування. Економічна оцінка природних ресурсів. Правові засади природокористування. Система екологічних стандартів. Система екологічного контролю. Екологічний аудит, маркетинг та менеджмент. Культура і релігія. Урбоекологія. Загальні відомості про природні умови. Традиції природокористування. Причини розвитку екологічної кризи. Джерела забруднення довкілля. Основні наслідки екологічної кризи. Екологічний стан окремих регіонів України. Екологічні проблеми найбільших річок, Чорного й Азовського морів. Донецько-Придніпровський регіон. Українське Полісся. Українські Карпати. Наслідки екологічних катастроф. Природні екологічні катастрофи. Антропогенні екологічні катастрофи. Аварія на Чорнобильській АЕС. Національний шлях до еколого-збалансованого розвитку.

Вивчення навчальної дисципліни «Екологія» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

– мати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання з навчальної дисципліни «Екологія», зокрема розуміти предмет, методи, структуру та функції екології,

основні критерії, принципи та ознаки екологічного стану довкілля, а також його вплив на розвиток сучасного українського суспільства;

– визначати роль людського фактору в екології, давати багатогранну характеристику екологічному стану території, впливу факторів довкілля на людину тощо;

– швидко адаптуватися до динамічного екологічного сьогодення та майбутнього, бути спроможним діяти в новій ситуації та застосовувати набуті уміння для вирішення нагальних екологічних проблем, можливість екологічного прогнозування;

– вміти розрізняти сутність, зміст і відповідне спрямування конкретних рішень і дій, спрямованих на екологічні проблеми, як з боку влади, так і боку відповідних громадських організацій і груп.

Зміст дисциплін «Екологія» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері туризму, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
1	Тема 1. Предмет екології.	Короткий історичний нарис розвитку екології. Визначення, об'єкт, предмет і завдання екології. Закони екології. Екосистема як об'єкт екологічних досліджень. Методи екологічних досліджень. Структура екології та її роль в сучасному розвитку суспільства.
2	Тема 2. Основи геоекології	Екологічні проблеми атмосфери: забруднення атмосфери, парниковий ефект, смоги, руйнування озонового шару атмосфери, кислотні дощі, ядерна ніч та ядерна зима, методи боротьби із забрудненням атмосфери. Екологічні проблеми гідросфери: основні властивості гідросфери, забруднення поверхневих та підземних вод, споживання прісної води. Екологічні проблеми літосфери: забруднення та руйнація надр та ґрунтів. Екологічні проблеми біосфери: винищення рослинного і тваринного світу методи їх охорони.
3.	Тема 3. Основи техноекології	Основні техногенні забруднювачі й методи їх контролю. Контроль шумових, вібраційних та електромагнітних забруднень. Екологічний моніторинг. Екологічні проблеми енергетики. Традиційні та альтернативні види електроенергетики. Екологічні проблеми промисловості. Проблема утилізації відходів. Екологічні проблеми сільського господарства. Екологічні проблеми транспорту. Військова діяльність. Наукова діяльність.
4.	Тема 4. Основи соціоекології	Правила й закони соціоекології. Екологічна освіта і виховання. Економіка природокористування. Економічна оцінка природних ресурсів. Правові засади природокористування. Система екологічних стандартів. Система екологічного контролю. Екологічний аудит, маркетинг та менеджмент. Культура і релігія. Урбоекологія.
5.	Тема 5. Екологічні проблеми України	Загальні відомості про природні умови. Традиції природокористування. Причини розвитку екологічної кризи. Джерела забруднення довкілля.

		Основні наслідки екологічної кризи. Екологічний стан окремих регіонів України. Екологічні проблеми найбільших річок, Чорного й Азовського морів. Донецько-Придніпровський регіон. Українське Полісся. Українські Карпати. Наслідки екологічних катастроф. Природні екологічні катастрофи. Антропогенні екологічні катастрофи. Аварія на Чорнобильській АЕС. Національний1 шлях до еколого-збалансованого розвитку.
--	--	--

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК03.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
ЗК05.	Прагнення до збереження навколишнього середовища
ЗК06.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ФК01	.Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

Літературні джерела

1. Барановський В.А. Екологічна географія і екологічна картографія. – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 250с.
2. Білявський Г.О., Бутченко Л.І., Навроцький В.М. Основи екології: теорія та практикум. – К.: Лібра, 2002. – 352 с.
3. Гродзинський М.Д. Основи ландшафтної екології. – К.: Либідь, 1993. – 224с.
4. Гродзинський М.Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень. – К.: Лікей, 1995. – 233с.
5. Гуцуляк В.М. Ландшафтна екологія. – Чернівці: Рута, 2002. – 272с.
6. Екологія Тернополя у цифрах і фактах на межі тисячоліть /Інформаційний бюлетень/, випуск 4. – Тернопіль: Мальва-ОСО, 2001. – 176с.
7. Ковальчук І.П. Регіональний еколого-геоморфологічний аналіз. – Л.: Інститут Українознавства, 1977. – 440с.
8. Мережко О.І., Хімко Р.В. Оздоровлення малих річок. Екологічні основи. – К.: Вид. Інтер-екоцентр, 1998. – 56 с.
9. Навчально-красознавчий атлас Тернопільської області (Ред. Кравчук Я.С., Царик Л.П., Мариняк Я.О. та ін.). – Львів: ВНІ, 2000. – 24 с.
10. Одум Ю. Экология. – В 2-х томах. – М.: Мир, 1986. Т.1 .– 326 с.; Т.2 – 376с.
11. Проблеми екології рідного краю /Навчальні матеріали (ред. Царик Л.П.). – Тернопіль., 1993. – 156 с.
12. Регіональні екологічні проблеми: 36. Наукових праць. – К., ВГЛ “Обрії”, 2002. – 384 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-3 усне опитування, тести, завдання	30
Теми 4-5 усне опитування, тести, завдання	30
Ессе (теми 1-5)	10
Залік (теми 1-5) – тести, завдання	30

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для комплексної контрольної роботи (ККР)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE